

ประสิทธิผลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2

Effectiveness of Education Expansion School under the Office of  
Nonthaburi Primary Educational Service Area 2

สุมิตรา บินทสุตร<sup>1</sup>, ดร.กัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ<sup>2</sup>

Sumitra Banthasut<sup>1</sup>, Dr. Kanratchakan Nilawan<sup>2</sup>

<sup>1</sup> ครุศาสตรมหาบัณฑิต

<sup>1</sup> Master of Education Program

<sup>2</sup> บัณฑิตวิทยาลัย

<sup>2</sup> The Graduate School

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Suan Sunandha Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการบริหารของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 และ 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 ประชากรที่ใช้ คือ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประสิทธิผลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประกอบด้วย คณะผู้บริหารโรงเรียน และคณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน จำนวน 226 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล และ 2) กลุ่มผู้วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 5 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า 1) ประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูมากที่สุด ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ด้านความต้องการในการพัฒนาตนเองของครู และด้านความสามารถในการปรับตัวได้อย่างเหมาะสมขององค์กรตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม แสดงว่า ผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม แสดงว่า ผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 4 ด้าน มีดังนี้ (1) ด้านการบริหารงานวิชาการ คือ การพัฒนาหลักสูตรให้ตอบปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น (2) ทางด้านการบริหารงบประมาณ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน เพื่อการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของผู้เรียนอย่างเด่นชัด (3) ด้านการบริหารงานบุคคล คือ การวางแผนอัตรากำลังคน การกำหนดตำแหน่ง และภารกิจของสถานศึกษา การมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ ความสามารถ และส่งเสริมความก้าวหน้าในการทำงาน และ (4) ทางด้านการบริหารงานทั่วไป คือ การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบชัดเจน

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Abstract

The objectives of the research were 1) to study the effectiveness of the Opportunity expansion school management in Nonthaburi Primary Education Service Area Office 2. 2) to purpose the developmental guidelines in the effectiveness of the Opportunity expansion school management in

Nonthaburi Primary Education Service Area Office 2. The sampling focus group were 1) school director and 226 active teachers that data collection were made by questionnaires. 2) the 5 analyst directors who analyze the developmental guidelines in the effectiveness of the Opportunity expansion school. The statistical instruments of data analysis were percentage, mean, standard deviation and One-way analysis of variance statistics.

The research results were 1) the effectiveness of the Opportunity expansion school management in Nonthaburi Primary Education Service Area Office 2 was overall in high statistical level in descending order of job satisfaction, the ability to allocate resources, the ability to use innovation and technology in media, acquirement in self-development of students and the ability to adaptation in organization. 2) the comparison of the effectiveness of the Opportunity expansion school management in Nonthaburi Primary Education Service Area Office 2 that were classified by the age and found that a school director and active teachers who had the difference in age, their opinions of effectiveness of the Opportunity expansion school had the difference and a factor that was classified by working experience was found that a school director and active teachers who had the difference in working experience, their opinions of effectiveness of the Opportunity expansion school had the difference. 3) The 4 guidelines of the effectiveness development in the Opportunity expansion school management in Nonthaburi Primary Education Service Area Office 2 were 1) the academic administration guideline that was the curriculum development that solved and met the local needs. 2) the budgetary administration guideline that was the basic data analysis of the school for budgetary allocation to prominently student activities supporting. 3) the personal administration guideline that was the human resource planning, placement, academic missions, the right assignment and work promotion. 4) the general administration guideline that was the obviously systematic in administration and organizational development.

**Keywords:** effectiveness, Education Expansion School

Received: 2019-3-1 Revised: 2019-3-29 Accepted: 2019-4-30

## บทนำ

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการรวมกลุ่ม และจูงใจคนเพื่อก่อให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงาน และเสริมสร้างความก้าวหน้าของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามนโยบายที่กำหนดไว้ (วิรัตน์ มะโนวัฒนา, 2548, หน้า 26) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

โดยตรง เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียน โดยเป็นความสามารถของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่ทำงานร่วมกันจนช่วยทำให้นักเรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, หน้า 14)

ประสิทธิผลของโรงเรียน เกิดจากการที่โรงเรียนมีสภาพทางสังคม บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม รอบ ๆ ตัวของผู้เรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีความพร้อมในด้านทรัพยากรในด้านการศึกษา ระบบของโรงเรียนจะมั่นคงก็ต่อเมื่อสร้างผลผลิตให้เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม วัตถุประสงค์ของโรงเรียนคือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก

ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน (พิมพรรณ สุริโย, 2552, หน้า 27) นั่นคือ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ โดยข้อจำกัดของการบริหารโรงเรียน เป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งช่วยให้การปฏิบัติของผู้บริหารบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนด คือ การพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นนักบริหาร มีหน้าที่บริหารให้โรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้การบริหารงานเกิดเป็นระบบความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้นำหลัก สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียน โดยเป็นความสามารถของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่ทำงานร่วมกัน จนสามารถทำให้นักเรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 เป็นหน่วยงานที่บริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของพื้นที่ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางเกร็ด อำเภอบางบัวทอง และอำเภอไทรน้อย ซึ่งมีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในการกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 จำนวนทั้งหมด 16 โรงเรียน ปัจจุบันทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 ได้ดำเนินการเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้มี

การกำหนดทิศทางในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดระบบนิเทศ กำกับติดตาม ดูแลภารกิจหลักของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ บริหารงานงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป ด้วยการยกระดับให้มีมาตรฐานการทดสอบ (O-NET) ปีการศึกษา 2559 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 มีผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ประสิทธิภาพของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 จึงต้องได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้ดีขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2, 2559, หน้า 9)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องประสิทธิภาพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 ด้วยจากสภาพความแตกต่างของสังคมเมือง สังคมชนบท ความเจริญ ความทุรกันดาร และความแตกต่างในด้านการจัดการบริหารจัดการศึกษา และบางโรงเรียนขาดปัจจัยในการดำเนินงาน ส่งผลให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนในภาพรวมไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยผู้วิจัยจะนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพโรงเรียน ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนให้บริหารงานในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการบริหารของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา  
นนทบุรี เขต 2

### ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประสิทธิผลการบริหารของโรงเรียนตามแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญและสรุปผลการวิเคราะห์ได้ 5 ด้าน คือ 1) ความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้เรียน 2) ความพึงพอใจในการทำงานของครู 3) ความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู 4) ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และ 5) ความสามารถในการปรับตัวได้อย่างเหมาะสมขององค์กร รวมถึงการเสนอแนะทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3 ) พ.ศ. 2553 คือ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารทั่วไป

2. ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนนทบุรี เขต 2 ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 16 โรงเรียน ประชากรทั้งสิ้น 536 คน ประชากรกลุ่มตัวอย่าง 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประสิทธิผลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 608 – 609 อ้างถึงใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, หน้า 48 – 49) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 226 คน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากให้ได้ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละโรงเรียน และ 2) กลุ่มผู้วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

จากตำแหน่งงานและมีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน จำนวน 5 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือ อายุ และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพในการบริหาร ประกอบด้วย (1) ความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้เรียน (2) ความพึงพอใจในการทำงานของครู (3) ความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู (4) ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และ (5) ความสามารถในการปรับตัวได้อย่างเหมาะสมขององค์กร และ 2) แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงาน ประกอบด้วย (1) การบริหารวิชาการ (2) การบริหารงบประมาณ (3) การบริหารงานบุคคล (4) การบริหารทั่วไป

4. ขอบเขตด้านเวลาที่ทำการศึกษา คือ ปีการศึกษา 2560

### วิธีดำเนินการวิจัย

#### 1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อการศึกษาประสิทธิผลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนนทบุรี เขต 2 โดยทำการศึกษาสภาพของ ผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์สถานภาพที่เป็นจริงด้านประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยจำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

#### 2. ขั้นตอนการวิจัย

1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา ซึ่งพบว่าสอดคล้องตรงกับแนวคิดของการบริหารสถานศึกษาตาม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีลักษณะงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป และศึกษาประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจากประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ให้ความสนใจ 5 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการพัฒนาตนเองของผู้เรียน 2) ความพึงพอใจในการทำงานของครู 3) ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู 4) ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และ 5) ความสามารถในการปรับตัวได้อย่างเหมาะสมขององค์กร

2) สร้างและพัฒนาเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไป เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) และตอนที่ 2 ประสิทธิภาพในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยมีข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) เป็นค่าคะแนนของปัจจัยตามสภาพที่เป็นจริง โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนเป็นระดับการปฏิบัติ 5 ระดับ

3) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการนำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งถ้าข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า .5 จะนำมาใช้ และมีค่าต่ำกว่า .5 จะนำไปปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .952

4) นำแบบสอบถามไปใช้ในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นแบบปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

5) ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนตามแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ แล้วจดบันทึกคำสัมภาษณ์ และใช้การบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคการสรุปสะสม (Cumulative Summarization Technique) คือ เมื่อจบคำถามในแต่ละประเด็น จะอ่านคำสัมภาษณ์ให้ผู้บริหารฟังว่าถูกต้องหรือไม่และจะแก้ไขคำสัมภาษณ์ใดบ้าง แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผลการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัย

### 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 และผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยติดต่อแผนกบุคคลของสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมนัดวันและเวลาที่จะเก็บแบบสอบถามกลับ

3) รวบรวมข้อมูลที่ได้รับคืนจากการแจกแบบสอบถาม จำนวน 226 คน ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนเป็นจำนวนทั้งหมด โดยใช้ระยะเวลาในการดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลาประมาณ 1 เดือน

4) ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาตามกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอ

อนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ และดำเนินการนำส่งหนังสือเพื่อขอสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เพื่ออธิบายถึงวัตถุประสงค์ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการวิจัยระยะเวลา และประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ พร้อมนัดหมายวัน เวลา สำหรับการสัมภาษณ์ล่วงหน้า

5) ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนตามแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ แล้วจดบันทึกคำสัมภาษณ์ และใช้การบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคการสรุปสะสม (Cumulative Summarization Technique) แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาตามโครงสร้าง (Content Analysis)

#### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นชนิดเลือกตอบ (Check List) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และวิเคราะห์คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับประสิทธิผลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 สถิติที่ใช้ คือ สถิติ

พื้นฐาน ได้แก่ 1) ค่าร้อยละ (Percentage) 2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ 3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 โดยใช้สถิติ F-test โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One Way ANOVA และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของ Tukey HSD และขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

#### ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 มีดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

| ที่ประสิทธิผลการบริหาร                              | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล |
|-----------------------------------------------------|-----------|------|-------|
| 1. ความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้เรียน            | 4.24      | .62  | มาก   |
| 2. ความพึงพอใจในการทำงานของครู                      | 4.41      | .59  | มาก   |
| 3. ความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู | 4.27      | .69  | มาก   |
| 4. ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ  | 4.29      | .59  | มาก   |
| 5. ความสามารถในการปรับตัวได้อย่างเหมาะสมขององค์กร   | 4.23      | .61  | มาก   |
| รวม                                                 | 4.29      | .62  | มาก   |

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 มีประสิทธิผลการบริหารด้านต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ( $\bar{X} = 4.29$ , S.D.

= .62) เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ประสิทธิผลการบริหารในด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.41$ , S.D. = .59) รองลงมาคือด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ( $\bar{X} = 4.29$ , S.D. = .59) ด้าน

ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีของครู ( $\bar{X} = 4.27$ , S.D. = .69) ด้าน ความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้เรียน ( $\bar{X} = 4.24$ , S.D. = .62) และด้านความสามารถในการปรับตัวได้อย่างเหมาะสมขององค์กร ( $\bar{X} = 4.23$ , S.D. = .61) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลในการ บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 และลักษณะตามประชากรศาสตร์

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 โดยจำแนกตามอายุ

| ประสิทธิผลในการบริหาร<br>โรงเรียนขยายโอกาส<br>ทางการศึกษา    | ต่ำกว่า 30 ปี<br>(n=49) |      | 30 – 40 ปี<br>(n=70) |      | มากกว่า 40 ปี<br>(n=107) |      | F    | sig  |
|--------------------------------------------------------------|-------------------------|------|----------------------|------|--------------------------|------|------|------|
|                                                              | $\bar{X}$               | S.D. | $\bar{X}$            | S.D. | $\bar{X}$                | S.D. |      |      |
| 1. ด้านความต้องการพัฒนาตนเองของผู้เรียน                      | 4.20                    | .221 | 4.17                 | .434 | 4.29                     | .459 | 1.92 | .148 |
| 2. ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู                           | 4.31                    | .530 | 4.28                 | .328 | 4.53                     | .418 | 9.49 | .000 |
| 3. ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม<br>และเทคโนโลยีของครู | 4.16                    | .534 | 4.31                 | .447 | 4.31                     | .475 | 1.80 | .166 |
| 4. ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากร<br>อย่างมีประสิทธิภาพ   | 4.28                    | .540 | 4.20                 | .369 | 4.36                     | .389 | 3.05 | .049 |
| 5. ด้านความสามารถในการปรับตัวได้อย่าง<br>เหมาะสมขององค์กร    | 4.25                    | .620 | 4.14                 | .331 | 4.28                     | .439 | 2.10 | .125 |
| รวม                                                          | 4.24                    | .447 | 4.22                 | .272 | 4.35                     | .383 | 3.36 | .036 |

\*p<0.5

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาพรวมของประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีค่า p-value เท่ากับ .036 ซึ่งน้อยกว่า .05 แสดงว่า ผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีด้านที่ผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน มี

ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน คือ ด้านที่ 2 ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู มีค่า p-value เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 และด้านที่ 4 ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่า p-value เท่ากับ .049 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงนำไปเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ Tukey HSD มีผลดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบรายคู่โดยจำแนกตามอายุ ด้วยวิธีการของ Tukey HSD

| อายุ                                                          | ต่ำกว่า 30 ปี<br>( $\bar{X} = 4.31$ ) | 30 – 40 ปี<br>( $\bar{X} = 4.28$ ) | มากกว่า 40 ปี<br>( $\bar{X} = 4.53$ ) |
|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------|------------------------------------|---------------------------------------|
| ด้านที่ 2 ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู                     |                                       |                                    |                                       |
| ต่ำกว่า 30 ปี                                                 | –                                     | –                                  | –0.22*                                |
| 30 – 40 ปี                                                    | –                                     | –                                  | –0.25*                                |
| มากกว่า 40 ปี                                                 |                                       |                                    | –                                     |
| ด้านที่ 4 ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ |                                       |                                    |                                       |
| ต่ำกว่า 30 ปี                                                 |                                       |                                    |                                       |
| 30 – 40 ปี                                                    | –                                     | –                                  | –0.15*                                |
| มากกว่า 40 ปี                                                 |                                       |                                    |                                       |
| ประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาภาพรวม       |                                       |                                    |                                       |
| ต่ำกว่า 30 ปี                                                 |                                       |                                    |                                       |
| 30 – 40 ปี                                                    | –                                     | –                                  | –0.13*                                |
| มากกว่า 40 ปี                                                 |                                       |                                    |                                       |

\*p&lt;0.5

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูของผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ อายุมากกว่า 40 ปี และอายุ 30 – 40 ปี กับ อายุมากกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมี

ประสิทธิภาพของผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีอายุ 30 – 40 ปี กับ อายุมากกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในภาพรวมของผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีอายุ 30 – 40 ปี กับ อายุมากกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

| ประสิทธิผลในการบริหาร<br>โรงเรียนขยายโอกาส<br>ทางการศึกษา       | ต่ำกว่า 5 ปี<br>(n=60) |      | ตั้งแต่<br>5-10 ปี<br>(n=63) |      | ตั้งแต่<br>11-20 ปี<br>(n=50) |      | มากกว่า 20<br>ปี ขึ้นไป<br>(n=53) |      | F     | sig  |
|-----------------------------------------------------------------|------------------------|------|------------------------------|------|-------------------------------|------|-----------------------------------|------|-------|------|
|                                                                 | $\bar{X}$              | S.D. | $\bar{X}$                    | S.D. | $\bar{X}$                     | S.D. | $\bar{X}$                         | S.D. |       |      |
| 1. ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง<br>ของผู้เรียน                     | 4.15                   | .293 | 4.20                         | .483 | 4.36                          | .266 | 4.25                              | .524 | 2.52  | .058 |
| 2. ด้านความพึงพอใจในการ<br>ทำงานของครู                          | 4.24                   | .483 | 4.35                         | .361 | 4.56                          | .348 | 4.52                              | .469 | 6.78  | .000 |
| 3. ด้านความสามารถในการใช้สื่อ<br>นวัตกรรมและเทคโนโลยีของ<br>ครู | 4.08                   | .508 | 4.12                         | .438 | 4.57                          | .339 | 4.38                              | .454 | 14.70 | .000 |
| 4. ด้านความสามารถในการ<br>จัดสรรทรัพยากรอย่างมี<br>ประสิทธิภาพ  | 4.17                   | .533 | 4.22                         | .335 | 4.36                          | .254 | 4.46                              | .452 | 5.95  | .001 |
| 5. ด้านความสามารถในการ<br>ปรับตัวได้อย่างเหมาะสมของ<br>องค์กร   | 4.17                   | .591 | 4.18                         | .351 | 4.29                          | .286 | 4.31                              | .523 | 1.29  | .279 |
| รวม                                                             | 4.16                   | .428 | 4.21                         | .291 | 4.43                          | .206 | 4.39                              | .445 | 7.07  | .000 |

\*p<0.5

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยใช้การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ภาพรวมของประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีค่า p-value เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 แสดงว่า ผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้าน

ที่ผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน คือ ด้านที่ 2 ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู มีค่า p-value เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 ด้านที่ 3 ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู มีค่า p-value เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 และด้านที่ 4 ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่า p-value เท่ากับ .001 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงนำไปเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ Tukey HSD มีผลดังนี้

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบรายคู่โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้วยวิธีการของ Tukey HSD

| ประสบการณ์<br>ในการปฏิบัติงาน                                   | ต่ำกว่า 5 ปี<br>( $\bar{X} = 4.24$ ) | ตั้งแต่<br>5 – 10 ปี<br>( $\bar{X} = 4.35$ ) | ตั้งแต่<br>11 – 20 ปี<br>( $\bar{X} = 4.56$ ) | มากกว่า 20 ปี<br>ขึ้นไป<br>( $\bar{X} = 4.52$ ) |
|-----------------------------------------------------------------|--------------------------------------|----------------------------------------------|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------|
| ด้านที่ 2 ด้านความพึงพอใจในการทำงานของค                         |                                      |                                              |                                               |                                                 |
| ต่ำกว่า 5 ปี                                                    | –                                    | –                                            | -0.31*                                        | -0.27*                                          |
| ตั้งแต่ 5 – 10 ปี                                               | –                                    | –                                            | -0.20*                                        | –                                               |
| ตั้งแต่ 11 – 20 ปี                                              |                                      |                                              |                                               |                                                 |
| มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป                                            |                                      |                                              |                                               |                                                 |
| ด้านที่ 3 ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู |                                      |                                              |                                               |                                                 |
| ต่ำกว่า 5 ปี                                                    | –                                    | –                                            | -0.48*                                        | -0.29*                                          |
| ตั้งแต่ 5 – 10 ปี                                               | –                                    | –                                            | -0.44*                                        | -0.26*                                          |
| ตั้งแต่ 11 – 20 ปี                                              |                                      |                                              |                                               |                                                 |
| มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป                                            |                                      |                                              |                                               |                                                 |
| ด้านที่ 4 ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ   |                                      |                                              |                                               |                                                 |
| ต่ำกว่า 5 ปี                                                    | –                                    | –                                            | –                                             | -0.29*                                          |
| ตั้งแต่ 5 – 10 ปี                                               | –                                    | –                                            | –                                             | -0.24*                                          |
| ตั้งแต่ 11 – 20 ปี                                              |                                      |                                              |                                               |                                                 |
| มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป                                            |                                      |                                              |                                               |                                                 |
| ประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาภาพรวม         |                                      |                                              |                                               |                                                 |
| ต่ำกว่า 5 ปี                                                    | –                                    | –                                            | -0.26*                                        | -0.22*                                          |
| ตั้งแต่ 5 – 10 ปี                                               | –                                    | –                                            | -0.21*                                        | –                                               |
| ตั้งแต่ 11 – 20 ปี                                              |                                      |                                              |                                               |                                                 |
| มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป                                            |                                      |                                              |                                               |                                                 |

\* $p < 0.05$

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูของผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี กับ ตั้งแต่ 11 – 20 ปี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี กับ มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5 – 10 ปี กับ ตั้งแต่ 11 – 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ของผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี กับ ตั้งแต่ 11 – 20

ปี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี กับ มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5 – 10 ปี กับ ตั้งแต่ 11 – 20 ปี และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5 – 10 ปี กับ มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ของผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี กับ มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5 – 10 ปี กับ มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาพรวม ของผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี กับ ตั้งแต่ 11 – 20 ปี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี กับ มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5 – 10 ปี กับ ตั้งแต่ 11 – 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีดังนี้ (1) ด้านการบริหารงานวิชาการ คือ การพัฒนาหลักสูตรให้ตอบปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น (2) ทางด้านการบริหารงบประมาณ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน เพื่อการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของผู้เรียนอย่างเด่นชัด (3) ด้านการบริหารงานบุคคล คือ การวางแผนอัตรากำลังคน การกำหนดตำแหน่ง และภารกิจของสถานศึกษา การมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ ความสามารถ และส่งเสริมความก้าวหน้าในการทำงาน และ (4) ทางด้านการบริหารงานทั่วไป คือ การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบชัดเจน

### อภิปรายผลการวิจัย

ประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 มีประสิทธิผลการบริหารด้านต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับผลการศึกษานิสารัตน์ งามประเสริฐ (2552) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

และสอดคล้องกับ ปรีชา ปัญญาานฤพล (2552) ที่พบว่า ระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 พบว่า ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากครูเป็นผู้ให้ความรู้ทางการศึกษา และอยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ดังนั้น จึงมีบทบาทที่สำคัญและมีอิทธิพลทางการศึกษามากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ ดอนเดโร (Dondero, 1993) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการโรงเรียนที่อาศัยโรงเรียนเป็นพื้นฐานระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู ประสิทธิภาพของโรงเรียน และความพึงพอใจในงานผลการศึกษา ซึ่งพบว่า การจัดการของโรงเรียนที่อาศัยโรงเรียนเป็น พื้นฐาน มีการจัดการในโรงเรียนตามข้อเสนอแนะของครูผู้ร่วมงาน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกำหนดกฎระเบียบในการปกครองตนเองจะพบว่าครูที่ได้รับความรับผิดชอบและให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันจะมีความสุขรอบคอบโรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอก และการที่ครูได้มีโอกาสในการร่วมตัดสินใจจะส่งผลต่อการมีความสัมพันธ์ในด้านบวกกับขวัญและกำลังใจในการทำงาน

การเปรียบเทียบประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 พบว่า ภาพรวมจำแนกตามอายุ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ภาพรวมของประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยใช้การ

วิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ภาพรวมของประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของจตุรภัทร ประทุม (2559, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ และปัจจัยด้านแรงจูงใจของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป สามารถดำเนินการพัฒนาได้โดยพร้อมกัน ซึ่งการพัฒนาจำเป็นต้องอาศัยแนวทางการพัฒนาแบบส่วนร่วมทุกภาคส่วน เพื่อช่วยกันระดมความคิดเห็นในการหาแนวทางการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิผลมากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เพอร์สัน (Person, 1993) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการรับรู้ประสิทธิผลของสถาบันของวิทยาลัยชุมชนในรัฐนอร์ทแคโรไลนา โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร คณะครู และเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิผล

แต่การดำรงตำแหน่งของผู้บริหาร ไม่มีผลต่อการรับรู้กับประสิทธิผลของวิทยาลัย

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการบริหารและพัฒนาประสิทธิผลทางการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาโดยการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการบริหารของโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องควรประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานเพื่อพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

### 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาประสิทธิภาพของการนำแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน และเปรียบเทียบประสิทธิผลก่อนและหลังการพัฒนา

2.2 ควรศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีที่เกิดจากการนำประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ไปประยุกต์ใช้

## เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2. (2559). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2559. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2. กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าพาสตอร์ (ร.ส.พ.).
- จตุรภัทร ประทุม. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. พิมพ์ครั้งที่ 15. นนทบุรี: เอส.อาร์.พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์.
- นิศาตร์นัง นามประเสริฐ. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ปรีชา ปัญญาณกุล. (2552). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- พิมพ์พรณ สุริโย. (2552). ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วิรัตน์ มะโนวัฒนา. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2. (2559). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559. นนทบุรี: กลุ่มนโยบายและแผนงาน.
- Dondero, Grace M. (1993). *School-based Management, Teacher 'Decisional Participation Level School Effectiveness and Job Satisfaction*. Dissertation Abstracts International.
- Person. J.L. (1993). *An Examination of The Relationship Between Participative. Management and Perceived Institutional Effectiveness in North Carolina community colleges*. Dissertation Abstracts International. 53 (15): 1351 – A.